

Sygn. I C 399/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w S. I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Banaś
Protokolant:	Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. N. (1)

przeciwko Powiatowi S. – Powiatowemu Urzędowi Pracy w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 399/13

UZASADNIENIE

Powód Z. N. (1) w pozwie wniesionym w dniu 13 lutego 2013r. pierwotnie do Sądu Rejonowego w Słupsku domagał się pozbawienia w całości wykonalności – zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku Sądu Wojewódzkiego w Słupsku z dnia 7 maja 1997r. sygn. akt (...) oraz zasądzenia kwoty 23.173,44 zł zarzucając, że objęte spornym tytułem roszczenie przedawniło się, tym samym brak jest podstaw do prowadzenie przeciwko niemu egzekucji.

Pozwany Powiat S. Powiatowy Urząd Pracy w S. (następca prawny Rejonowego Urzędu Pracy w S.) wniósł o oddalenie powództwa wskazując w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, iż bezpodstawne są twierdzenia powoda o przedawnieniu się roszczenia wynikającego z prawomocnego orzeczenia sądu wskazanego w pozwie, albowiem doszło do skutecznego przerwania biegu przedawnienia wskutek podjęcia przez pozwanego działań zmierzających do jego wyegzekwowania w ramach postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2013r. Sąd Rejonowy w Słupsku uznał się niewłaściwym i sprawę przekazał do dalszego rozpoznania Sadowi Okręgowemu w Słupsku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 7 maja 1997 r. Sąd Wojewódzki w Słupsku w sprawie(...) zasądził solidarnie od S. N., Z. N. (2), Z. N. (1), E. W. (1) i E. W. (2) na rzecz Skarbu Państwa Rejonowego Urzędu Pracy w S. kwotę 255.570,64 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 1997 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Odpowiedzialność Z. N. (2) i Z. N. (1) została ograniczona do kwoty 130.000 zł.

Zarządzeniem z dnia 30 maja 1997r. powyższemu wyrokowi została nadana klauzula wykonalności.

Dowód: odpis wyroku Sądu Wojewódzkiego w Słupsku k. 59

W dniu 9 czerwca 1997r. pozwany złożył do Komornika Rewiru III Sądu Rejonowego w S. wniosek o wszczęcie w oparciu o sporny tytuł wykonawczy postępowania egzekucyjnego wobec S. N., Z. N. (2), Z. N. (1), E. W. (1) i E. T. z wynagrodzenia za pracę z nieruchomości, i z ruchomości, natomiast do Komornika przy Sądzie Rejonowym w B. w dniu 16 lipca 1997r. złożony został wniosek o wszczęcie egzekucji z nieruchomości dłużników Z. N. (2) i Z. N. (1) położonej w B. przy ul. (...). W wyniku podjętych czynności przez organ egzekucyjny doszło do opisu i oszacowania zajętej nieruchomości, a następnie jej sprzedaży w drodze licytacji.

Sąd Rejonowy w Bytowie postanowieniem z dnia 22 września 1998r. dokonał planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, w wyniku czego na rzecz wierzyciela z kwoty 100.000zł do której była ustanowiona odpowiedzialność dłużników Z. i Z. N. (1) przekazano kwotę 13.662 zł. Z uwagi na stwierdzenie dalszej bezskuteczności egzekucji wobec dłużników Komornik sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Bytowie postanowieniem z dnia 24 listopada 1998r. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie (...).

dowód; akta sprawy (...).

Egzekucja prowadzona przez organ egzekucyjny Komornika Rewiru III Sądu Rejonowego w S. była skuteczna w stosunku do wszystkich dłużników, nie doprowadziła jednak do zaspokojenia wierzyciela w całości wobec wyczerpania się majątku i nie wyjawienia nowego mogącego stanowić przedmiot dalszej egzekucji.

W wyniku powyższego, postanowieniem z dnia 31 grudnia 2003r. Komornik Sądowy rewiru III przy Sądzie Rejonowym w S. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec bezskuteczności egzekucji.

dowód; ustalenia w sprawie (...) w oparciu o akta egzekucyjne (...) Komornika Sądowego J. Ż. k. 78-84, pismo Komornik z dnia 12 grudnia 2013r. k. 168.

Wnioskiem z dnia 2 lutego 2009r. pozwany zwrócił się o ponowne wszczęcie przeciwko S. N., Z. N. (1) i E. N. postępowania egzekucyjnego z ruchomości, rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, nieruchomości i innych świadczeń w oparciu o tytuł wykonawczy – wyrok Sądu wojewódzkiego w S. z dnia 7 maja 1997r. (...). Pozwany określił stan zadłużenia z tytułu kapitału przy uwzględnieniu kwot wyegzekwowanych w toku wcześniej prowadzonego postępowania egzekucyjnego, oraz odsetek naliczonych z uwzględnieniem 3- letniego okresu przedawnienia. Pismem z dnia 3 lutego 2009r. doręczonym powodowi Z. N. (1) w dniu 10 lutego 2009r. Komornik dokonał zawiadomienia o wszczętej przeciwko niemu egzekucji.

Dowód; akta egzekucyjne (...) Komornika Sądowego A. Ś. k.173.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 840§1 pkt.1 kpc jeżeli dłużnik przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, to powinien wykazać jakie zdarzenia kwestionuje i przedstawić stosowne dowody na tą okoliczność. Dłużnik może się tu powoływać na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak i na zdarzenia, zaszłe pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego, a nadaniem temu tytułowi klauzuli wykonalności.

Powództwo oparte na tym zaprzeczeniu jest dopuszczalne tylko wtedy gdy nie stoi temu na przeszkodzie ; niedopuszczalność drogi sądowej, powaga rzeczy osądzonej (prawomocne orzeczenie) ani zawisłość sporu.

Druga podstawa powództwa uregulowana w punkcie 2 §1 przywołanego powyżej artykułu zachodzi, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a gdy tytułem tym jest orzeczenie sądowe – po zamknięciu rozprawy, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Sąd orzekając o pozbawieniu wykonalności tytułu wykonawczego, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc obowiązany jest ustalić zatem, czy po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło takie zdarzenie, którego skutkiem było wygaśnięcie zobowiązania. Podnieść przy tym należy, iż ciężar wykazania wygaśnięcia zobowiązania oraz jego zakresu spoczywa na dłużniku (powodzie), który z okoliczności tej wywodzi skutki prawne.

Zdarzenia, o których mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., muszą zaistnieć przed wydaniem wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności, a nawet przed wytoczeniem powództwa. Stwierdzenie takiego zdarzenia ma charakter deklaracyjny ustalenia faktu, powodującego wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania albo niemożność jego egzekwowania (por. orzeczenie SN z dnia 20 października 1966 r., (...), OSNCP 1967, nr 7-8, poz. 130).

Przez zdarzenia, o których mowa w tym przepisie, rozumieć należy okoliczności faktyczne, powodujące wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania; nie chodzi tu zaś o jakieś przypadki, czy też zajścia losowe. „Wygaśnięcie zobowiązań” nie oznacza, że tylko sytuacje wynikłe z zakresu prawa zobowiązań mogą wchodzić w rachubę. Podstawą bowiem powództwa opozycyjnego mogą być zdarzenia, wskutek których zobowiązanie wygasło, wynikające również z innych stosunków prawnych (por. Z. Ś., Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część druga. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, W. 2001, Wydawnictwa (...)(wydanie III) s. 496

Niewątpliwie do przesłanek, na których dłużnik może oprzeć powództwo przeciwegzekucyjne jest przedawnienie roszczenia, które nastąpiło po powstaniu tytułu wykonawczego.

W świetle art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenie okresowe, należne w przyszłości to ulegają one 3 letniemu przedawnieniu. Bieg przedawnienia rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

W okresie przedawnienia uprawniony zobowiązany jest podjąć stosowne kroki w celu zaspokojenia swego roszczenia. Ustawodawca premiuje zachowania zmierzające w tym kierunku przerwą biegu przedawnienia, której istota polega na przywróceniu uprawnionemu stanu, jaki istniał w dniu, w którym jego roszczenie stało się wymagalne. Okres przedawnienia, który dotąd upłynął, uważany jest za niebyły, co wynika wprost z art.124 § 1 k.c. Przerwę biegu przedawnienia może spowodować sam dłużnik poprzez uznanie roszczenia jak i wierzyciel. Bieg przedawnienia przerywają czynności wierzyciela nakierowane na dochodzenie roszczenia, ustalenie stosunków prawnych pomiędzy stronami, zaspokojenie roszczenia, pod którym to pojęciem kryją się niewątpliwie kroki podjęte w postępowaniu egzekucyjnym, zabezpieczenie roszczenia w rozumieniu art.730 i nast. k.p.c. Kroki poczynione przez wierzyciela muszą zmierzać do realizacji wymienionych powyżej celów „bezpośrednio”, zaś czynność powinna być podjęta przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju. Z punktu widzenia funkcji spełnianych w obrocie bez wątpienia podstawowe znaczenie dla przerwania biegu przedawnienia mają czynności zmierzające do dochodzenia roszczenia w tym min. złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji. Skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia następuje z chwilą złożenia wniosku

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że do pierwszego przerwania biegu przedawnienia doszło w dniu gdy wierzyciel złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności. Na nowo termin przedawnienia rozpoczął swój bieg po nadaniu wyrokowi klauzuli wykonalności tj. od dnia 30 maja 1997 r.

Z dniem 18 czerwca 1997r. tj. skutecznego złożenia przez wierzyciela (pozwanego) do Komornika sądowego rewiru III przy Sądzie Rejonowym w S., wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego doszło do kolejnej przerwy

biegu przedawnienia. Egzekucja prowadzona przez organ egzekucyjny była skuteczna, nie doprowadziła jednak do zaspokojenia wierzyciela w całości wobec wyczerpania się majątku i nie wyjawienia nowego mogącego stanowić przedmiot dalszej egzekucji. W wyniku powyższego, postanowieniem z dnia 31 grudnia 2003r. Komornik Sądowy rewiru III przy Sądzie Rejonowym w S. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec bezskuteczności egzekucji.

W konsekwencji powyższego uznać należy, że w stosunku do roszczenia stwierdzonego spornym tytułem wykonawczym od 1 stycznia 2004r. r. na nowo zaczął biec termin przedawnienia i zakończył swój bieg z dniem 3 lutego 2009 r. w wyniku złożenia przez wierzyciela Powiat S. Powiatowy Urząd Pracy w S. po raz kolejny wniosku do Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Bezspornie wniosek został złożony przed upływem 10 - letniego terminu przedawnieniu roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu o jakim mowa w art.125 §1 k.c. , który to termin należało liczyć od 1 stycznia 2004r., a nie jak chciał tego powód Z. N. (1) od dnia wydania przez Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. postanowienia o umorzeniu egzekucji prowadzonej z nieruchomości dłużników Z. i Z. N. (1) tj. 24 listopada 1998r. Niezależnie bowiem od zakończenia przez Komornika sądowego postępowania egzekucyjnego w sprawie (...), jednocześnie wierzyciel prowadził w dalszym ciągu, aż do dnia 31 grudnia 2003r. egzekucje przeciwko Z. N. (1) z innych składników jego majątku, niż nieruchomości położonej w B. przy ul. (...).

Reasumując – ponieważ roszczenie pozwanego w niniejszej sprawie o zapłatę przeciwko powodowi stwierdzone w wyroku Sądu Wojewódzkiego z dnia 7maja 1997r. nie uległo przedawnieniu, brak było podstaw – na podstawie art. 840 1 pkt 2 k.p.c. do uwzględnienia żądania pozwu, należało zatem orzec jak w pkt 1 wyroku.

Art. 102 urzeczywistnia zasadę słuszności i jako wyjątkowy - stanowiący wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu - nie podlega wykładni rozszerzającej. Nie konkretyzuje on pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do sądu, który - uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy - powinien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości.

Do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące „na zewnątrz” procesu, zwłaszcza.

Unormowanie zawarte w art. 102 k.p.c. daje więc sądowi swobodę w rozstrzygnięciu o rozłożeniu ciężaru kosztów procesu, w "wypadkach szczególnie uzasadnionych". Uwzględniając więc zasady słuszności sąd może zasądzić od przegrywającego tylko część kosztów lub nie obciążać go w ogóle kosztami.

Do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu (dążenie do szybkiego zakończenia procesu, do szybkiego wyjaśnienia wszystkich istotnych faktów), jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego czy sytuacji życiowej. Okoliczności te powinny być oceniane z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodziły po stronie powoda przesłanki do zastosowania art.102 k.p.c.

Na oryginale właściwy podpis